

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

İmam Rəbbani həzrətləri buyurur:

“Zaman (kəlmeyi-tövhidə layincə) zikr etmə zamanıdır. Bütün nəfsani arzularınızı “Lə” kəlməsinin içinə qoyun ki, onları kökündən yox edib, (sizi qəflə düşürəcəklə) heç bir (nəfsani) arzu və qayə saxlamayasınız...”

Kəlmeyi-tövhid zikri əsnasında “İlləh - Yalnız Allah var” sözünü gələndə bütün bilinən və xəyal edilənin fəvqündə olan və bizim üçün tamamən qeyb olan Allahın zatından başqa könlünüzə heç nə gəlməsin! Evlərin, köşklərin, çeşmələrin, bağçaların, kitabların digər vasitələrin insanın zehninə asanlıqla yol tapar. Vaxtınızı bunlara qəsb etməsin!”

[Kəlmeyi-tövhidəki “İ” ifadəsi ilə bütün fani, izafi və nəfsani əngəlləri və bütələri könlüdən silib atmaq və “İlləh” ifadəs ilə qəlbə yalnız Allahın məhəbbətini həkk etmək lazımdır. Qəlbədə Haqq-Təalanın məhəbbətiylə təzad təşkil edən heç bir sevginin olmaması vacibdir. Əsasən də nəfsani və dünyəvi ehtiraslar aradan qaldırılmalıdır. Necə ki, bir hədisi-şərifdə belə buyrulur:

“Dünya (nin hiylələri) ticarətini dinlərinə üstün tutmadıqları müddətdə “Lə illəh” zikri bələndə Allahın qəzəbindən qoruyar. Dünya ticarətini dinlərinə üstün tutmuşsa, Allah-Təala: “Yalan danışdınız”,- buyurar.” (Beyhəqi, Şuabul-İman, XIII, 100/10015; Heysemî, VII, 277)

Tövhid inancının heç vaxt şərikliyə dözümlü yoxdur. Yəni tövhid sahibi bir müsəlman zahiri dünyadakı batil ilahları rədd edib yalnız Allahı Rəb olaraq tanıdığı kimi Allahla ən xüsusi görüşmə sayılan zikr və digər ibadətlər əsnasında da tövhidin məna və ruhuna riayət etməlidir. Allah-Təala ilə özü arasında fani və nəfsani düşüncələri buraxmamalı, tövhidin təməlini zədələyən hal və rəftarlardan həssaslıqla çəkinməlidir.

Digər bir hədisi-şərifdə də belə buyrulur:

“Ümmətini haqqında nə çox qorxduğum şey Allahla şərik qoşmaqdır. Bu sözümü onların aya, günəşə və ya bütə tapınmalarını nəzərdə tutmuram.

M

ni qorxudan şey Allahdan başqası üçün etdikləri mələkləri və gizli arzular

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

*ıdır (riyakar duyğularıdır).” (İbn Mac
ı, Zöhd, 21)*

İxlas, yəni ibadətləri yalnız Allah üçün əda edə bilmək tövhidin həqiqətinə nail olmaqla mümkün ola biləcəyi üçün bu xüsus Allah dostlarının da ən çox üzərində dayandıqları məsələlərdən biri olmuşdur. Necə ki, mərhum Nəcib Fazıl, Haqq dostu “kənül ərleri”ni təsvir etdiyi bir şeirində bu məsələyə belə təmas edir:

...

İçin nəfs sızan ibadət rin,

Bir-biri ardınca çasındalar.

...

Bir an yabançıya düşsü göz ri,

Bir ömür göz yaşsı çasındalar.

...

N cünnət havası v cünnət m;

Sad cü Allahın rizasındalar.

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

□ □ Məhz kəlmeyi-tövhidin əsası da qəlbi masivadan, yəni Allahdan başqa hər şeydən təmizləməkdir. Çünki qəlb yalnız Haqqə təsis edildikdən sonra mərifətullah iqlimindən nəsib almağa başlayar, ilahi lütfələr nəsib və müyəssər olar.

□ □ Bir zərrəbini günəş işığına tutduğumuz zaman bir nöqtədə birləşən şüaların üzərinə düşdüyü bütün çör-çöpü yandırır kül etdiyi kimi hər bir mömin də kəlmeyi-tövhidlə bütünleşərək qəlbindəki nəfsani ehtirasları yandırmaq üçün belə bir təmizlik etməlidir.

□ □ Etiqadda, ibadətdə, müamilələrdə, əxlaqda, bir sözlə, bütün qulluq həyatında kəlmeyi-tövhidə layiqincə yaşamağa cəhd etməyin lüzumunu Əsad Ərbili həzrətlərinin bu ifadələri açıq-aydın şəkildə ortaya qoyur:

□ □ “Mən aciz qardaşınız hələ də imanımı kamilləşdirməyə çalışıram. Kəlmeyi-tövhidə dil və hal ilə (bədən və qəlb dili ilə) zikr etməyə çalışıram. Çünki Haqq-Təaladan başqa bir istək -təsəvvüfi ifadə ilə büt- qəlbə mövcud olduqca (kəlmeyi-tövhidin həqiqətinə varə biləcək keyfiyyətdə) “lə iləhə illəllah” demək çox çətindir. (Bu söz zahirən) təkrar edilsə də mənən qəbula layiq və vüsala vəsilə olacağı şübhəlidir”.

[\[2\]](#)

□ □ İmam Rəbbani həzrətini buyurur:

□ □ **“Fürsət (yəni dünya həyatı) çox azdır. Elə isə bu fürsəti işlərin mühümünə sərf etməyə kəzərləməkdir. Bu da qəlbə daima Allah ilə olan saleh insanların söhbətində iştirak etməkdir. Nə olursa olsun heç bir şeyi söhbətdə bir tutma! Görmürsənmi, səhabeyi-kiram Rəsulullah r.ə. ilə söhbətdə sayəsində peyğəmbərlər müstəsna, hər kəsdən üstün olduqlar.”**²⁶

□ □ [Mənevi tərbiyənin ən mühüm vasitələrindən biri olan “söhbət”dən lazımcə istifadə etməyin ilk şərti onun qiymət və mahiyyətini dərk etməkdir. İlk növbədə bunu bilməliyik ki, söhbət nəbi və rəbiyyə

metodudur.

Həzrət Peyğəmbər r

səhabələrini söhbət ilə yetişdirmişdir.

□ □ “Səhabə” və “söhbət” sözlərinin eyni kökdən gəlməsi də bu xüsusən əhəmiyyətini açıq-aydın ortaya qoyur. Yeni səhabəni səhabə edən onların xalis bir iman ilə Peyğəmbər söhbətinin feyz və ruhaniyyətindən nəsib almalarıdır.

□ □ Bu səbəblə “Söhbət Süneyi-Müəkkədədir”. Yeni fərz və vacib olmayan, lakin Həzrət Peyğəmbərin davamlı olaraq etdiyi, amma qəti əmr olmadığını göstərmək üçün nadir hallarda tərk etdiyi güclü bir sünəddir.

Osman Nuri TOPBAŞ\ HAQQ DOSTLARIN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -7-

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

Allah Resulu r hər səhabənin əlinə bir kitab və ya dəftər vermədi. Daha çox söhbətə və qəlbi birliyə əhəmiyyət verdi. Çünki söhbət üz-üzə və qəlb-qəlbə reallaşan bir təhsildir. Bu təhsildə Peyğəmbərimizin r söz, fel və təqirirləri ilə yanaşı bir də o təbəssümlü çöhrəsindən və nurlu nəzərlərindən ətrafa əks edən, hiss edilən, lakin sözle ifadə edilə bilməyən "hal"larının da mühüm təsiri vardı. Əshabi-kiram söhbət yaxınlığı içində Resulullahın mübarək sözlərindən istifadə etdikləri kimi, Onun bu cür "hal"larından da istedadları nisbətində istifadə etmişdilər. Bunun nəticəsində də Həzrət Peyğəmbərlə eyniləşmə istiqamətində, istedadlarına görə müxtəlif dərəcələrə yüksəlmiş, könüllərini Resulullahın ruhaniyyəti ilə doldurmuşdular.

Məhz Peyğəmbər söhbətinə nail olmağın qazandırdığı bu fəzilət səbəbilə də səhabədən sonra gələn saleh şəxslərin heç biri -onlardan daha çox ibadət etsə belə- səhabə dərəcəsinə yüksələ bilməz.]

İmam Rəbbani hz r t r i buyurur:

"Bu r r i q t d i (m i n n) faydalanmaq v i faydalandırmağın s a s n o q t i s i s o h b i t d i r . S o h b i t d i s o z v i y a z ı y l a k i f a y i t f i n m i r i r"¹⁵

[Mənevî söhbətlərdə söz və biliklə bərabər könüllərdən-könüllərə feyz və ruhaniyyət ötürülür. Əslində söhbət məclislərinin ən mühüm faydası da budur. Yeni söhbət halqasında olanların müsbət hallarının bir-birinə sirayət etməsidir. Çünki mənevî söhbətlərdə fizikanın birləşmiş qabları qanunu ¹⁵ kimi qəlblər

arasında mənevî ötürmə xətti təsis olunur. Bu xətt vasitəsilə duyğular sirayət edir. Zamanla qəlbi keyfiyyətlər bir-birinə bənzəməyə başlayar. Zövqlər, duyğular və fikirlər eyniləşər. Ona görə də Allah-Teala ayyəti-kərimədə:

"Ey iman g i t r i n i r i Allahdan qorxun v i sadiql i r i (imanında, sözünd i , işində) doğru olanlarla olun!" (ət-Tövba, 119) buyurur. Sadiq olmaq bu qəlbi bərabərliyin ən təbi nəticəsidir.

Əslinə baxsaq, bütün kainatda bir eyniləşmə təmayülü var. Bu, varlığın əslinin tək olmasından doğan bir keyfiyyətdir. Məsələn, bir otağın hansısa bir küncündə tünd qoxulu e l r ə ş ş a , ondan ətrafa yayılan rəyihə otaqda olan havanın bütün zərrelərində bərabərleşənə qədər, o rəyihəni daha çox özünə hopdurmuş

hava zərrelərindən digər zərrelərə doğru bir sirayət cərəyan edir. İsti-soyuq, işıq-qaranlıq kimi bütün təsadüflər üçün keçərlilən bu keyfiyyət yalnız fiziki aləmə məxsus deyil, künlü aləmi üçün də eynilə keçərlil bir qanundur.

Nəqşibəndi şeyxlərində və böyük Osmanlı alimlərindən Muhammed Hadimi həzrətləri belə deyir:

"...Hallar sirayətədidir, söhbət və üflet edənlerin halları bir-birinə keçər... İnsanların təbiətləri bir-birinə bənzəməyə və bəqəasını izləməyə meyillidir. İnsan təbiəti sahibli ferqində olmadan başqa birinin təbiətindən, xüsusiyyətlərindən təsirlənir..." ¹⁶

Necə ki, el arasında: "qəlbədən qəlbə yel var", -deyimi məşhurdur. Lakin qəlblər arasında reallaşan hal sirayətini artıran ən mühüm vasitə m i h i t b i t d i r . Bu baxımdan mənevî söhbətlərdə də, məhəbbət, hörmət və edab duyğularıyla qəlbi daim alıcı və ayıq halda tutmaq lazımdır. Yeni söhbətdə yalnız fiziki bərabərlik

deyil, qəlbi bərabərlik də şərtidir.

Osman Nuri TOPBAŞ \ HAQQ DOSTLARIN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -7-

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

Allah Resulunun söhbət meclisləri də belə bir könül iqlimində reallaşardı. Resulullah r danışarkən səhabelər bütün zərələri ilə və diqqətlə Onu dinləyər, bir sözünü də qaçıрмаq istəməzdilər. Allah Resulunun söhbətlərində əldə etdikləri ədəb və hüzür halını ifadə mahiyyətində də:

"Eti. zİ nn edİ rdİk kİ, sankİ bəyİmİzİn üstİndİ. bİr quş var, fİ rpi nsi k uçaçaq"- deyİ rdİll. r. [\[1\]](#)

Bu hadisə də əshabi-kiramın Allah Resulunun söhbətlərindən nə dərəcədə istifadə etdiklərinə dair ibrətli bir misaldır.

Sİvban t Hzrət Peyğəmbərin azad etdiyi bir kölə idi. Bəlkə də dünyada bir çadırın da yox idi. Lakin Hzrət Peyğəmbərin hüzuruna gələr, şəvqə söhbətinə qulaq asar, aldığı mənəvi həzz ilə haldan-hala dögərdi.

Yenə bir söhbət əsnasında Sevban t Hzrət Peyğəmbərə çox dərin və dağlın halda baxırdı. O qədər dağlın idi ki, onun bu qəmgin hali, ələmlərə rəhmet olaraq göndərilən Peyğəmbərimizin diqqətini çəkdi. Mərhəmətlə soruşdu:

"- Ya Sİvban, bu halın İ nİ dİr?"

Peyğəmbər əsiqi Sevban t kədərli halda bunları dedi:

"- Ey Allahın Resulu! Siz mənə özümündən, ailəmdən və uşaqlarımdan daha sevimlisiniz. Mən evdə olarkən yadıma siz düşəndə döyə bilmirəm, dərhal gəlib mübərək üzünüze baxıram. (Mübərək üzünüzdü görə bilmədiyim hər an mənə ayrı bir hicran dağı çəkir. Dünyada belədirsə, axirətdə halimin necə olacağından əndişələnirəm). Mənim və sizin bir gün öləcəyimizi xatırladığım zaman tərifi imkansız bir hüznə qarış oluram. Bilirəm ki, siz cənnətə girdikdə digər peyğəmbərlərlə birlikdə yüksək bir mərtəbəyə çıxarılacasınız. (Mənim halimin isə necə olacağı, harada qərar tutacağım belli deyil! Cənnətə girə bilməzsəm, sizi görməkdən tamamilə məhrum qalacağam) Cənnətə girə bilsəm belə sizə orada yaxın ola bilməməkdən qorxuram. (Bu hal məni yandırbı-yaxır, ey Allahın Resulu!)" - dedi.

Fəxr-i-Kainat r bir müddət sükut etdikdən sonra:

"- İnsan sevdiyi İ lİ bİ rabİ rdİr...- müjdİ sİni verdi. (Buxari, Ədəb, 96)

Bu hadisədən sonra bu aya nazil oldu:

Osman Nuri TOPBAŞ\ HAQQ DOSTLARIN HİKMƏTLƏRİ İMAM RƏBBANİ (q.s) -7-

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

□ □ □ "Allaha və Peyğəmbərinə itaət edənlər (axirətdə) Allahın nemətləri verdiyi nəbilər (peyğəmbərlər), siddiqlər (tamamilə doğru danışanlar, etiqadı dürüst, peyğəmbərləri hamdan övvələtdiqlər, qəlbidir və salehlik) (yaxşı əməl sahibləri) bir yerdə olacaqlar. Onlar necə diğözəl yoldaşlardır!" (ən-Nisa, 69) [\[8\]](#)

□ □ □ Əshabi-kiramın bütün səyləri Allah Resulu ilə dünyada yaşadığı birliyi axirətdə də davam etdirə bilmək üçün idi. Bu səbəblə Peyğəmbərimizlə barəbar olmağı daim ən yüksək səviyyədə yaşamağa çalışdılar. Onunla həmfəal olmağı, eyni davranışları sərgiləməyi, hissiyyat və fikriyyat birliyi içində yaşadılar. Allah və Resuluna itaətdən tərifsiz bir ləzzət duyduqlar. Allah yolunda hər şeylərini fəda etməyi, canlarına minnət bildilər. Məhz bütün bu mənavi inkişafın təməlləri söhbət həlqələrində atıldı.

□ □ □ Bu səbəbdən mənavi söhbət mədəcillərinə ibadət şövqü ilə girməli, oxunan və behis olunan mövzular bilinən xüsusiyyətə da olsa, sanki ilk dəfə eşidilmiş kimi diqqət və ehtiyatla qulaq asılmalıdır. Zira mənavi söhbətlər bilinə xatırlatmaq, bilməyəne öyrətmək, hamsından daha mühüm isə sadıqlarla birliyin könlü feyzindən istifadə fürsətidir.

□ □ □ Bu hadisələr behis etdiyimiz həqiqəti nə gözəl ifadə edir:

□ □ □ Böyük müctəhid İmam Əhməd bin Hənbəl, tez-tez **Bigri Xafi** həzrətlərinin ziyarətinə gedər və:

□ □ □ "Ya Bigri! Məna Allahdan behis et, -deyardı.

□ □ □ Tələbəri:

□ □ □ "Ustadım! Siz böyük bir alimsiniz, nə üçün ayaqyalın gəzən bir dərvişin yanına gedirsiniz?,- deyirdilər.

□ □ □ İmam Əhməd bin Hənbəl isə:

□ □ □ "Mən elmi ondan yaxşı bilərəm, lakin o, Allaha mənədən daha yaxındır, -deyə cavab verərdi. [\[9\]](#)

□ □ □ Həmçinin **Sami Əl-İndin** də söhbətlərində yaşadığı dövrün böyük alimləri və fəzilət sahibləri də iştrak edərdilər. Hətta belkə də zahiri elmləri ondan daha çox olan bu zəllər böyük bir edab, təvazü və xüpu içində səssizcə oturur, elmi mübahisələrdə və kitab sətrlərində tapma bilmədiklərini mənavi söhbətin könlü içlimində dadardılar.

Osman Nuri TOPBAŞ\ HAQQ DOSTLARIN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -7-

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

□ □ Bu baxımdan istər alim olsun, istər cahil, hər bir mömin, ömrü boyu manevi söhbətlərin könül feyzinə möhtacdır. Bu ehtiyac heç bir zaman ortadan qalxmaz. Qeyd edəcəyimiz hadisə bu gerçeyi nə gözəl izah edir:

□ □ **bu-Hi-əsan Şaizli** hi-əzri-ərinin bir tələbəsi söhbət-lə-ri tər-k et-mişdi. Bir -gün haz-rət bu tələbə-si ilə qar-çı-laş-dı. Ondan:

□ □ "- Na ü-çün biz-dən ay-ri-din, söhbət-lə-ri-mi-zi tər-k eldin?" - di-ye sor-uşdu. Tə-lə-bə-si bu cavabı verdi:

□ □ "- Bu za-ma-nə qədər siz-dən al-dı-ğ-la-nım və öy-rən-dik-lə-rim mənə bəsdir, ar-tı-şı-za eh-ti-ya-om qal-ma-dı", - ca-va-bı-nı ver-di.

□ □ Bu cavaba kədərlənən Şa-zi-ə haz-rət-lə-ri həmin tələbəsinə belə xəbərdarlıq etdi:

□ □ "- Bax, öv-lə-dim! İ-gi-r hi-r hansı bir adamın mü-yyi-n bir müddət i-rzində al-dı-ğ-ı-əlm və feyzi kifayət-i-ni-mi-ə-si dö-ğ-ru ol-sayı-da, Hi-zi-ni-ə bu B-kr S-idi-diqin, Hi-zi-ni-ə Peyğ-ə-m-bi-r-dən al-dı-ğ-ı-əlm və feyzi kifayət-i-ni-mi-ə-si lazım olardı. (Çünki Hz. Peyğəmbər könülündə nə vardaşa hamısını Əbu Bəkrin də könülünə ötürmüşdü) Halbuki Həzrət Sıddıq heç bir zaman söhbətdə iştirak etməyi gərəksiz görmədi, Allah Rə-su-lu-r vəfat edəncə qədər Ondan ay-ri-ma-dı. (Hətta Peyğəmbərimizin vəfatından sonra da bir an əvvəl Onun yanına dəfn olunmağın həsrəti ilə yaşadı)".

□ □ Əshab-ı-kiram Rəsulullah görmədikləri, Onun mübərək nəzarətlərindən və hikməti nəsihətlərindən məhrum qaldıqları zamanın uzanmasını istəməz, bu xüsusda övladlarına da tez-tez xəbərdarlıq edərliklər. Görsən, biz özümüz və övladlarımız üçün səhəbələrini bu həssaslıqından nə qədər pay alırıq? Allah Rəsulunun manevi varisləri sayılan alim və arif şəxslərin söhbətlərindən nə qədər istifadə etmək sayındaydıq?..

□ □ İsmayil Haqqı Bursi vi hi-əzri-əri bel-i deyir:

□ □ "Rəsulullah r -in söhbətində iştirak etmək fürsəti əldən çıxsada, Onun sünnəsiylə və sünnəsini sevənlərlə söhbət imkanı hələ də mövcuddur. Bu, qiymətə qədər davam edəcək. Böyüklərin söhbətində olmaq və müttəqi insanlarla yaxın olmaq son dərəcə feyziyədir." [\[10\]](#)

□ □ Bu səbəblə ədəbiyyətlə ifadə edilən manevi söhbətlər Allah Rəsulunun söhbətlərindən bir əksidir. Feyz və ruhaniyyətlə dolu olan hər bir söhbət əslində Rəsulullah r -in söhbət məclislərindən günümüzdə əsən bir rəhmet mehi və əsri-səadət təəcəllisidir. Eynilə bir şamla, başqa şamların yandırılması kimi... Şamları yandıran və onları vasitəsiylə etrəfi işıqlandıran alov eyni əlovdur. Mömin bu şamların ən sonucusuyla da işıqlansa, əslində ilk qaynaqdan istifadə etmiş kimi olar. Ona görə də manevi söhbətlərdə iştirak edənlər sanki Həzrət Peyğəmbərin söhbət həlqələrindən birində iştirak etmiş kimi böyük bir ədəb və təzim hissəsinə bürünməlidirlər ki, qəbllərinə o mənbədən bir feyz və ruhaniyyət axışı olsun...]

Osman Nuri TOPBAŞ\ HAQQ DOSTLARIN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -7-

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

□ □ □ İmam Rəbbani h' zri: lli: ri buyurur:

□ □ □ **"Bilindiyi kimi bu dünya çalışma yurdudur, boş dayanmaq və istirahət yeri deyil. Bütün gücünüzü tamamilə n çalışmağa yönəldirməlisiniz. Boş durmağı və işlənməyi bir kiçik nara qoyun!.. Tənəbbül və səhvlərdən qorun! Saleh insanların işləməli, çalışmalı, yeni də çalışmalıyq..."**

□ □ □ Mənim bu dünyəni fəri, əvəzinə isə əbədi ödəyənün günü ilə zaman səmərəsini ən gələcəkdə əyləndirməkdir. Dünyəni işləyib çalıscaq bir tarix kimi ödəyün, yaşay və ya pis məhsulun da əvəzinə xərminə təpirlənəcəyini unutmayın. Bu həqiqət dərk edən bir insanın təbəllik göstərək böyük kəpənək bir dəyqəli də ola bilər. Lakin insan özü bütün bu həqiqətlə çox yaşay bilməyənə bəməyənə gərəyinə yerinə yətmək xüsusunda əksər hallarda zəiflik

göstərəkən vilsə ola bilər. Bunun üçün bilmək kifayət etmər, islas isə əməl etməkdir.

□ □ □ Bir gün **Buraxın bəni dahi m h' zri: lli: rindən:**

□ □ □ "Eyləyiniz əvəzlər nə üçün qəbul olmur?"; deyə soruşdılar. Həzret bu cavab verdi:

□ □ □ "Ona görə qəbul olmur ki:

□ □ □ Allah təəyyərənlər, əməllər bəyqəlməmişdir.

□ □ □ Peyğəmbər təəyyərənlər, əməllər bəyqəlməmişdir.

□ □ □ Qurən övəyəniz, əməllər bəyqəlməmişdir.

□ □ □ Haqq Təəyyərənlər naməzləri yəyiriz, əməllər bəyqəlməmişdir.

□ □ □ Cənnətdən nədərlərlər, əməllər bəyqəlməmişdir.

□ □ □ Cəhənnəm vər dəyiriz, əməllər bəyqəlməmişdir.

Osman Nuri TOPBAŞ\ HAQQ DOSTLARIN HİKMƏ TLƏ R İMAM RƏ BBANİ (q.s) -7-

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

☐ ☐ ☐ - Ötən ver deyirsiniz, lakin ona hazırlanmış.

☐ ☐ ☐ - Özbəkizi öz əlinizlə qəbrə apırırsınız, amma bəni almırsınız.

☐ ☐ ☐ Bu qəbrə püskülə sizə necə qəbul olursunuz?

☐ ☐ ☐ Demək, yalnız bilmək kifayət etmir, vəsə ilə əməl etmək gərəkdir... Cahid göstərmədən xəyri bir nəticə gözləmək, zümrət pakından rəhmət öndü etmək, kəfərlə dözmədən məmələ nail olmaq düşüncə bəpəsinin yeməli ilə öz qəbrinin doyacağı öndü etmək kimi fəydasız bir təsəldir. Bu dünyada imanın tələb etdiyi fədakarlıqdan yerinə yetirmədən onun üzvü fəydasına nail olmaq mümkün deyil.

☐ ☐ ☐ Bu səbəbdən ölmür nemət Əkarəmdən evvəl imanın tələb etdiyi səlihi əməllərə cahid göstərməliyik. Uca Rəbbimiz:

☐ ☐ ☐ [Kəyfiyyə] bir işi bilmədən zaman əl-həl [bəpə] bir işi v' [yə İbadət] cəmət v' R: İbətini, yəni F', (əl-İqra, 7-8) ümri gərəyinca Nur an-Allahın rızasına vəsələ olacaq əməllərin arşında olmaq və heyyətiniz tələb etməliyik.]

☐ ☐ ☐ Haqq-Ti ələ İSİK v' məy: İ'n r bəlmiz: rızasına xüqun xəyri bir demir, si ad 1 möjdə E riyi! gi İ'n gələ İ bir son n' E s v' cəmələ vüdə İ! İcəndirəy hüzurü ədri İ h' yəti: İ'n xə ələh...

Amin...

^[1] İmam Rəbbani, Mf.Kitabət, II, 168, № 2.

^[2] M. Əsəd Əfəndi, Mf.Kitabət, s. 63, № 35.

^[3] İmam Rəbbani, Mf.Kitabət, I, 428, № 120.

Yazan redaktor
17.12.13 11:05 -

[10](#) İmam Rəbbani, M. Əbu-l-İzz, II, 396, № 63.

[11](#) **Biri şeyni qəbül etməmə:** İki və ya yerdə daha çox qəbul eşqə həsəkinin bölünməsi ilə əldə olunan qəbula birləşmiş qəbül deyilir. Birləşmiş qəbüləndən hər hansı birinə bəqəlin meylinin digər qəbula axması, digər qəbüllərdəki maye səviyyələri bir-birinə bəndər olma qədər gətirə bilər.

[12](#) Əbu Səid Məhəmməd Hədic, "Risalə-tun-Nə-zayih il-Vəsiyyəl-Məbri-əl-İ": M. cənab R. əf. s. 130-131, Sərabul İzz, Məbəsə-i Amniyə.

[13](#) Bax: Əbu Davud, Sənik, 23-24-4753; İbn Məcə, Cənab, 37; İbn Səid, I, 424.

[14](#) Bax: Vəhiş, s. 170.

[15](#) Əttar, T. Əkil-tul-Üdviyyə, sət. 45, Ərkən Yayıncı, Sərabul 1984.

[16](#) Bax: Rəvul-Ə-jən Vİ, 102.

[17](#) İmam Rəbbani, Məktəbi-təl-Qəybiyyi, 29. sət.